

IT-revyen

Mellvik-Rapporten er verken avis eller nyhetsmagasin, men vi er definitivt opp-tatt av det som skjer rundt oss. Under overskriften IT-revyen kommenterer vi aktuelle nyheter og temaer i markedet og bransjen forøvrig. Vi konsentrerer oss om emner og trender som faller inn under MRS naturlige fagfelt, og inviterer leserne til å komme med innspill.

Netscape 6 – en tragedie

Vi er blant de mange som har ventet, ventet og atter ventet på neste utgave av Nescapes nettleser. Samtidig har vi ergret oss ikke så rent lite over selskapets disponeringer, som for det første førte til at Microsoft fikk fritt leide til 50% av markedet, og for det andre at utviklingen praktisk talt stoppet opp hos Netscape. De av oss som kjører flere plattformer, har imidlertid ikke mye å velge mellom. Opera er fine saker, men vi trenger fortsatt et epost-program. Mye kan sies om Nescapes 4.x versjoner, funksjonelt og kvalitetsmessig, men MESSENGER, epost grensesnittet, er blant de beste på markedet når IMAP-protokollen benyttes. Der for eksempel samtlige utgaver av Outlook og Outlook Express har feilet miserabelt til dags dato, har MESSENGER tikkert videre – ikke problemfritt, men under omstendighetene akseptabelt.

Av en rekke årsaker har vi imidlertid ønsket oss en oppgradering. For det første har Microsoft fullstendig torpedert HTML-standarden: De har laget så mange egne utvidelser at selve standarden er blitt en vits. Når utviklere ukritisk kaster seg over Microsofts verktøy som i utstrakt grad benytter disse utvidelsene, blir resultatet deretter. Prøv for eksempel DnBs Web-sider, som for det første er en tålmodighetsprøve av de sjeldne, og for det andre er så fulle av Microsoft-ismer at alt annet enn Explorer står i sju steiner før vi kommer forbi forsiden.

Uansett hva vi måtte synes om saken, er virkeligheten den at Microsoft fortsatt er i stand til å voldta standarder på denne måten, og vi har ikke annet å gjøre enn å forholde oss til det. Det betyr at vi ønsker oss en nettleser fra Netscape som tar hensyn til de viktigste av dem. Det gjør nykommeren fra den kanten, den etterlengtede Netscape 6, men til hvilken pris? Dette er etter vår oppfatning en regulær katastrofe. Funksjonaliteten er riktignok dramatisk utvidet, mens stabiliteten har gått i motsatt retning og er langt dårligere enn alt Netscape tidligere har levert – og dårligere enn Internet Explorer. Dessuten er ytelsen en regulær tragedie: En 500 MHz prosessor er minimum for å få rimelige responstider. Dette er ikke bare TOO LITTLE TOO LATE fra Netscape, det er rett og slett ubrukbart. Spørsmålet det er naturlig å stille seg, er om vi har sett siste krampe-trekning fra den kanten, eller om det fortsatt finnes håp. Oppdateringer som blir tilgjengelig nå i februar vil gi en indikasjon i så måte.

For vår del er vi i alle fall på leting etter et nytt epost-program som kan erstatte Messenger, supplere Opera – og fungere like bra under Windows som Linux og Unix.

Selverkjennelse og optimisme

Å 'lese' er en lite passende beskrivelse av vårt forhold til den lokale fagpressen. 'Skummer' er mer korrekt – trolig på linje med de fleste som har annet å gjøre enn å kjempe seg gjennom store annonsemengder med uinteressant innhold.

Et årsskifte stimulerer ikke verken nøkternhet eller faglig innhold i disse publikasjonene, som flommer over av mer eller mindre fantasifulle spådommer om fremtiden. Hva den samme ekspertisen serverte ved forrige årsskifte, har de fleste glemt, inklusive skribentene selv. Med denne erfaringsbakgrunn kan vi ikke annet enn more oss over den smule selvransakelse som nylig fremkom i ukeavisen Telecom. Redaktøren innrømmer å ha vært altfor optimistisk i sine forutsigelser ved forrige årsskifte. Nøkternheten stopper imidlertid brått: "Nå smeller det", får vi vite. "Det er nå det begynner", forkynner Arne Joramo og glemmer raskt fjorårets synder. Katalysatorer for den store telecom-smellen skal – utrolig nok – være GPRS, WAP2 og UMTS. Vi kan vanskelig unngå å spørre hvor redaktøren har vært det siste året. WAP er en anerkjent flopp, til tross for Telecoms terping av det motsatte. UMTS hører fremtiden til, og vil neppe få noen innflytelse på det generelle markedet på minst tre år. Og GPRS er riktignok like rundt hjørnet – et velkomment fremskritt som neppe vil revolusjonere verden mer enn en ekstra fil på E18. Dette er lite egnet til å skape verken entusiasme eller tro på fremtiden. Godt er det å vite at vi har annet å se frem til i året som nylig startet – se for eksempel artikkelen på side 11.

Kommunal kreativitet

Å legge forholdene til rette for næringsliv og verdiskaping i samfunnet, er en innlysende oppgave for det offentlige – på lokalplanet, regionalt og på landsbasis. At en slik selvfølgelighet har fått motsatt fortegn her hjemme, står for oss som uforklarlig. Det faktiske forhold er i alle fall at våre myndigheter på alle plan gjør sitt ytterste for å stikke kjepper i hjulene for både etablerte virksomheter og alle forsøk på nystarting – en prosess som er sammenlignbar med å bli levende begravd.

I en slik situasjon er det viktig å se etter lyspunkter, og det finnes flust av dem så snart vi beveger oss utenfor landet. Vi trenger ikke å gå lenger enn til Sverige og Finland for å finne eksempler, men flest av dem finner vi i Irland, Canada og USA. Denne gangen skal vi til San Diego i California, kjent både for sine strender, sitt gode klima og for ikke så rent få teknologi-bedrifter. Området har vært gjennom en tøff periode knyttet til nedtrappingen av marinebasen og en høy andel av forsvarsrelatert industri. Lokale myndigheter har tatt utfordringen på alvor og arbeidet svært så målrettet og effektivt med å trekke til seg ny virksomhet. Utbygging av infrastruktur har vært et viktig element i den forbindelse, og mer enn 1 10.000 km fiberkabel har i løpet av de siste årene funnet veien til grøfter og kanaler i ulike deler av området.

Nå viser det seg imidlertid at dette ikke er nok: Infrastrukturen skal ikke bare finnes, den skal også være tilgjengelig. Problemstillingen har fått kommunale myndigheter til å sette i gang et prosjekt som samler all relevant informasjon om kabling, leverandører, kapasitet og så videre og knytter den til en oppdatert kart-database. Dermed kan enkeltpersoner og virksomheter på jakt etter lokaler

eller tomter, raskt finne frem til egnede alternativer – og umiddelbart ha all tenkelig kontaktinformasjon tilgjengelig: Eier, kapasiteter (bygninger og infrastruktur), hva som eventuelt er ledig, hvilket nivå leien ligger på, etc.

Eksemplet er ikke unikt, men går lenger med hensyn til detaljeringsgrad enn de fleste andre vi har sett. I forhold til å skulle kjempe mot et byråkrati som for Oslos vedkommende bruker måneder og år på de enkleste saker, fortøner San Diegos SanGIS seg som et drømmeland. Samtidig – og her er det viktigste poenget for oss som har valgt å bli og kjempe videre mot inkompetanse og sendrektighet – ser vi hva som er mulig når viljen er til stede. Kan det være slik at vi må gi våre byråkrater og politikere noe å strekke seg etter, måle resultatene i stedet for ord- og dokument-mengden som produseres? Over alt ellers i samfunnet er det resultatene som teller, mens den norske forvaltningen synes å være fokusert rundt sin egen opprettholdelse og viktighet.

En videre diskusjon om årsakene til denne begredelige situasjonen hører ikke hjemme her, og vi avslutter solskinnshistorien fra San Diego med å anbefale stedet som mål for kommunale studiereiser. San Diego har alt våre reiseglade politikere og byråkrater kan drømme om: Klima, attraksjoner, næringsliv, teknologi – og en forvaltning som virker og gir resultater.

Men NCen var ikke død...

The New Internet Computer gir mye valuta for pengene, men hva kan den brukes til i praksis – og hvor mye støy lager den?

Utseendemessig har den mye til felles med 'slanke' produkter fra en rekke andre leverandører, for eksempel Compaq, IBM og NCD.

Vi var innom Larry Ellisons NC, NETWORK COMPUTER, i artikkelen om Tarantella og MetaFrame i forrige utgave. I den forbindelse konstaterte vi blant annet at den opprinnelige NC er død, mens ideen lever videre i beste velgående – i en rekke ulike inkarnasjoner. Nå viser det seg at vi utstedte dødsattesten litt for tidlig. Riktignok kan det diskuteres hvor nær eller fjern THE NEW INTERNET COMPUTER er fra Ellisons opprinnelige skisse og spesifikasjon, men både logo, implementasjon og ikke minst pris harmonerer godt. En liten, enkel og billig maskin til under USD 200 (eks. skjerm) er nettopp hva som skal til for å få fart i dette markedet. Spørsmålet som gjenstår å besvare er hvor enkelt det er å integrere systemet i eksisterende miljøer og hvor god kvaliteten er. Med standardkomponenter på alle bauger og kanter, skulle det for det første være lett å finne kvalitet til lav pris, og for det andre enkelt å tilpasse produktet til internasjonale markeder.

De 200 dollarne gir oss en diskløs PC-kompatibel maskin med 64 MB hukommelse, 56k modem, 10/100 Ethernet, CD-Rom, lyd kort, USB-porter, 266 MHz Cyrix prosessor samt tastatur, mus og høyttalere. Mye for pengene uansett synsvinkel, og en spennende satsing som burde gi eksisterende leverandører av Xterminaler, Windows-terminaler og ulike varianter av 'nettverks-maskiner' et signal om hvor hinsides all rimelighet deres priser er! [www.thinknic.com]

Hvor billig hardware dermed er blitt, fikk vi en god påminnelse om da vi nylig oppgraderte vår FrameMaker PUBLISHING programvare fra Adobe – for USD 530. Spørsmålet vi derfor bør stille oss mer enn noen gang er om vi utnytter dette faktum optimalt, eller sparer vi på de gale stedene? Sliter brukerne med dårlig respons på grunn av lite hukommelse eller gamle skjermkort? I så fall disponeres ressursene elendig.

PDA + mobiltelefon = sant

VisorPhone er et glimrende trendeksempel – og et eksempel på god funksjonell integrasjon mellom PDA og mobiltelefon.

www.handspring.com

Ingen bombe, vi har diskutert og vist bilder av dem tidligere. Det interessante er hastigheten med hvilken det dukker opp nye og mer teknisk/praktisk attraktive varianter. Ikke minst har PDA-produsenten Handspring, grunnlagt av de samme individer som skapte Palm-suksessen, og basert på samme operativsystem, skaffet seg mange støttespillere i mobil-bransjen. Årsaken er måten deres Visor-produkt er åpent for tilleggsmoduler på: En innstikks-spalte på baksiden som både teknisk og praktisk passer som hånd i hanske til blant annet telefonmoduler. Som vi har påpekt tidligere, oppfatter vi logikken i å legge telefon til en PDA som langt bedre enn motsatt, og alle eksempler på markedet så langt bekrefter dette.

Siste skudd på stammen kalles VisorPhone, er GSM-basert og har fått glimrende skussmål i USA, blant annet fordi den løser problemet med lyd kvalitet som har plaget tidligere produkter – gjennom en helt enkel hørepropp. I Europa er den uaktuell på kort sikt fordi Handsprings produkter er lite utbredt, og på grunn av (foreløpig) manglende kompatibilitet med Europeiske GSM-frekvenser. Som trendeksempel er den imidlertid ypperlig.

Linux-året kom og gikk

Nyhetsbildet i 2000 var riktignok fullt av Linux-historier – nye aktører, børsintroduksjoner, ny programvare og investeringer fra for eksempel IBM, men hvor ble det av den store bølgen? Skulle ikke Linux overta verden i 2000?

Drømmen om verdensherredømme er en GIMMICK fra Linus Torvalds' side, som blir hyppig sitert, men som er mer morsom enn realistisk. Det var journalister og analytikere som utropte 2000 til Linux-året – og som nå klager over hastigheten både på utviklingssiden og med hensyn til markedsutbredelse (se for eksempel Mellvik-Rapporten nr. 79 side 31). En liten finger i jorda er imidlertid alt som skal til for å se at Linux-eksplosjonen fortsatt ligger et stykke frem i tid – for privatmarkedet og for småbedrifter:

- ◆ Den nye utgaven av kjernen (2.4) er blitt forsinket gjentagne ganger, og kom først på nyåret i år. Dermed kom ikke det ventede bidraget til akselerert vekst fra denne kanten i 2000. Uansett er nykommeren en viktig milepel fordi den integrerer lyd, PCMCIA og USB på en sømløs måte for første gang. Samtidig er det et høyst stabilt stykke programvare som leveres: Over et år i praktisk bruk i krevende miljøer har på den ene siden bidratt til forsinkelsene, og på den andre sørget for at kvaliteten er på et annet nivå enn vi er vant med fra kommersielle leverandører.
- ◆ Like viktig - kanskje til og med viktigere - er det faktum at Linux fortsatt er for vanskelig for menigmann. At systemet kan brukes til omtrent de samme oppgavene som Windows, er vel og bra, og at langt flere applikasjoner og verktøy følger med, er også betydningsfullt. Men hva hjelper dette dersom det trengs en ekspert for å installere og få i gang systemet? Det vil si – hvem som helst med rimelig forståelse for teknisk engelsk kan nok både installere og få et grunnleggende system til å virke. Veien derfra til et system som har det vi i dag oppfatter som nødvendig funksjonalitet og som dessuten er logisk å bruke, er imidlertid altfor lang og smertefull. Vi har allerede nevnt lyd, USB og PCMCIA, og kan gjerne ta med skjermkort og bildeinnstillinger og nettverksinnstillinger i samme åndedrag. Mye av dette kan være vanskelig eller i alle fall ustabil under Windows, men både homogeniteten og standardverdiene er langt mer brukervennlige enn tilfellet er for dagens Linux (og andre operativsystemer for den del).

Vi har installert en håndfull Linux-systemer det siste året, og har fått førstehånds erfaring med både hva som er enkelt og hva som kan ta ufattelig mye tid, selv

om vi regner oss som eksperter. Det som gang på gang slår oss, er hvor lite robuste installasjons-prosedyrene er. At støtten for lokale språk og varianter er så som så, overrasker ikke. Vi kan sågar velge å være imponert over at det finnes lokale varianter for de fleste vestlige språk, inklusive norsk – i store deler av systemet, noe Unix aldri har hatt. Imidlertid er kvaliteten på oversettelsene fortsatt på et nivå som like godt kan slå negativt ut.

Linux-leverandørene, med RedHat, Caldera og TurboLinux i spissen, lover å gjøre noe med forholdet. Vi tror imidlertid at 2002 vil ha innfunnet seg før forandringene blir store nok til å merkes for alvor i dette segmentet. Alle bestanddelene finnes, men de er ikke satt sammen på en måte som gjør dem tilgjengelige for 'alminnelige brukere'. Samtidig går Linux sin seiersgang i både tjenermarkedet og i 'apparatmarkedet', godt ute av syne for brukere flest og med glimrende karakteristika. Spørsmålet som gjenstår er med andre ord ikke om Linux blir en faktor i markedet, men hvilke markedssegmenter systemet makter å trenge inn på. [Se også kommentarer om Linux og Open Source Software i Mellvik-Rapporten nr. 58, som nå er lagt ut på vår Web-tjener – detaljer på side 35].

Microsoft bort fra Windows

At Microsoft skaper både forundring og forargelse er vi vant med. En hel verden spekulerer gjerne på hensikt og motivasjon når giganten gjør sine markeds-messige eller produktmessige krumpring. Det siste halve året har vi sett spesielt mange av dem – med en tilhørende bølge av analyser og kommentarer: En flora av nye Windows-versjoner som forsøker å dekke alle tenkelige segmenter og behov, investering i Linux- og applikasjonsleverandøren Corel (se Mellvik-Rapporten nr. 78), oppkjøpet av White Plains Software – for å nevne noen få.

Vi diskuterer dette og mangt annet i trendartikkelen på side 11, og trekker derfor noen enkle konklusjoner her: Å kjøpe en applikasjonsleverandør som konkurrerer med utallige av Microsofts eksisterende kunder på verktøy og operativsystemer, kan ikke annet enn skape negative vibrasjoner – samt hevede øyenbryn hos myndigheter som allerede er overfokuserte på selskapets gjøren og laden. En handling med så potensielt dramatiske konsekvenser må ha like dramatiske årsaker, og sannsynligheten er stor for at Gates & Co. ser at OS-markedet har passert toppen: Behovene som har gjort Windows i ulike inkarnasjoner akseptabelt og sågar populært med alle sine svakheter, er i ferd med å dabbe av, og MS har ingen ting å erstatte dem med. Applikasjoner er på sin side et sikkert kort å satse på – om ikke for all fremtid, så i alle fall for mange år fremover. Likeledes har selskapet en anselig applikasjonsportefølje allerede, som når behovet blir akutt nok, trolig kan portes til andre plattformer. Corel har gjort det før og kan uten tvil hjelpe MS til å gjøre det samme. At effektiviteten blir dårlig spiller mindre rolle så lenge det er nettopp regnekraft som er vår billigste ressurs.

Spennende blir det, og situasjonen for Microsoft vil i løpet av de neste to årene forandre seg vesentlig. Vi kan ikke annet enn glede oss til å følge med videre!

Sun svelger Linux i 2001

Mens den ene etter den andre av aktørene i Unix-markedet har resignert overfor Linux, og mer eller mindre velvillig trykket systemet til sitt bryst, har Sun Microsystems vært tilbakeholdne. Mens selskapet på den ene siden har støttet OPEN SOURCE initiativer ved en rekke anledninger, frigitt kildekoden til StarOffice og deltatt aktivt i etableringen av GNOME Foundation (se Mellvik-Rapporten nr. 76), har direkte engasjement i og støtte til Linux sittet langt inne. Dette til tross for at Linux har vært et alternativ på SPARC siden 1995 (se Mellvik-Rapporten nr. 70 og 71). Resultatet er at markedet – utviklere og kunder – ikke helt vet hvor Sun vil i den forbindelse. Er selskapet for eller imot, venn eller 'fiende'?

Ambivalensen er lett å forklare: På den ene siden er Linux Microsofts verste fiende på OS-siden, og en Windows-fiende er per definisjon en venn av Sun. På den andre siden spiser Linux voksende deler av et marked der Suns Solaris er dominant. Derfor har Sun mest å tape av samtlige Unix-leverandører på Linux' inntreden og suksess.

Linux-bølgen gir seg imidlertid ikke, og introduksjonen av den sterkt forsinkede 2.4-kjernen har gitt Sun enda en utfordring. Den skalerer til multiprosessor-systemer på en helt annen måte enn tidligere, og blir dermed interessant for kremen av Suns kundemasse. Suns viktigste motargument så langt, at Linux ikke skalerer på tvers av selskapets hardware-plattform, blir dermed borte.

I kjølvannet av 2.4-introduksjonen følger forespørsler fra kundene om Linux som alternativ også på SPARC-plattformen. Presset øker, og Sun vil bli tvunget til å gjøre et valg i løpet av året. Valget kan sågar allerede være foretatt, uten å bli kommunisert til markedet. Er selvtilliten hos Scott McNealy og Sun stor nok til at selskapet vil fortsette å gå sine egne veier, uavhengig av konkurrenter og store deler av markedet? Vi tror ikke det. På den andre siden – skulle de velge å gi etter, har en skanse falt i IT-markedet – og en fargerik øy i et fargeløst IT-marked har mistet litt av sitt særpreg. ■